

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรองค์ความรู้ และหลักสูตรดนตรีจีนชุมชนบางหลวงภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ความเป็นสากลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ดนตรีจีน

ชนชาติจีนเป็นชนชาติที่มีอารยธรรมที่ให้คุณค่าในแง่ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรมของชนชาติจีน เมื่อชาวจีนอพยพลี้ภัยจากดินแดนตนเองมาในดินแดนประเทศสยาม ชาวจีนก็ยังมีลัทธิขนบธรรมเนียมของตนเอง เช่น ในเทศกาลต่างๆ หรือแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และสิ่งที่เป็นเครื่องที่ดำเนินความสุขทางใจในยามเหงา หรือพักผ่อนจากการทำงาน พบปะเพื่อนฝูง สิ่งนั้นก็คือ ดนตรีจีน

2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับดนตรีจีน

ชนชาติจีนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และมีวัฒนธรรมเก่าแก่ที่ย้อนหลังไปกว่า 4,000 ปี มีดนตรีหลายชนิดที่มีความแตกต่างกัน มีลักษณะการใช้ทำนองที่แตกต่างกัน ทางตะวันตกนิยมใช้ลักษณะทำนองเสียงในสเกลไมเนอร์ และใช้คู่เสียงกว้าง (เช่น คู่ 4 คู่ 5 คู่ 8) ทางตะวันออกและส่วนกลางของจีนใช้สเกล 5 เสียง ใช้ทำนองเรียบ ไม่กระโดด จังหวะที่ใช้แตกต่างกันประวัติศาสตร์ดนตรีจีนที่น่าสนใจ คือ ดนตรีที่ใช้ปรัชญาขงจื้อ (confucion) เป็นที่เชื่อกันว่าเป็นดนตรีคลาสสิกของจีนที่เกี่ยวข้องมีรากฐานเดียวกันกับลัทธิขงจื้อ ใช้บันทึกวิธีการเล่นเครื่องดนตรี และกระบวนการเล่นมากกว่าทฤษฎีดนตรีหรือตัวโน้ตอย่างละเอียด ชาวจีนเริ่มบันทึกประวัติศาสตร์ดนตรีตั้งแต่สมัย 1,800 ปี ก่อนคริสตกาล ชาวจีนค้นพบสิ่งต่างๆมากมายและเป็นชาติที่มีอารยธรรมสูงส่งระดับเดียวกับกรีกโบราณ ในสมัยโบราณเริ่มมีการบันทึกทางดนตรี 2 รูปแบบ คือ

1. Tablature คือ ระบบการบันทึกโน้ต โดยใช้สัญลักษณ์ เพื่อกำหนดวิธีการเล่นแทนที่จะบอกค่าตัวโน้ต (บอกวิธีการเล่น) หมายถึง บอกว่าใช้นิ้วใด กดที่ใด หรือดีดสายใด เป็นต้น

2. ระบบที่บอกชื่อของเสียงไว้เป็นชุดๆ เพราะ โน้ตดนตรีจีนทุกตัวมีชื่อประจำ ดังนั้นเวลาบันทึกเพลง จึงใช้การเขียนชื่อตัวโน้ตเรียงกัน (ไม่มีการบอกจังหวะหรือความสั้นยาวของตัวโน้ต)

การบันทึกโน้ตทั้ง 2 ระบบนี้ใช้ควบคู่กับการถ่ายทอดปากเปล่า ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสอนดนตรี โดยการบันทึกทั้ง 2 แบบนี้มีไว้เพื่อบันทึกลงในแผ่นไม้เป็นตัวนูนขึ้นมา หรือในรูปแบบอื่นๆ คนตรีจีนใช้ระบบการบันทึกโน้ตดนตรี โดยบันทึกแต่เพียงเสียง หรือวิธีการเล่น ส่วนจังหวะและความสั้นยาวของตัวโน้ตจะกำหนดโดยผู้เล่นด้วยการถ่ายทอดปากเปล่า

ชาวจีนคิดเสียงดนตรีขึ้นมาอย่างมีหลักเกณฑ์ตามหลักวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับธรรมชาติและปรากฏการณ์ในธรรมชาติต่างๆ การคิดค้นเสียงดนตรีของจีนย้อนหลังไปก่อนคริสตกาล นักดนตรีจีนมีความสนใจความสัมพันธ์ของตัวโน้ตแต่ละตัวกับดวงดาวต่างๆ สี ทิศทาง สัตว์เลี้ยง และการเมือง กล่าวคือ เป็นความเชื่อกันมาแต่โบราณ ลีลาของเพลงขึ้นอยู่กับ mode เรียก tiao ซึ่งมีมากมายนับไม่ถ้วน tiao อาจมี 5 เสียง 6 เสียง หรือ 7 เสียงก็ได้ แต่ทุกๆ tiao จะมีโน้ตสำคัญ 2 ตัว

วงดนตรีจีนในปัจจุบันมีการเล่นเพื่อความสนุกสนาน แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด

1. ดนตรีที่เล่นในที่ร่ม มีลักษณะเสียงที่ค่อนข้างนุ่มและมีน้ำเสียงเบาใช้เครื่องดนตรีพวก ซอ ซิม ซึ่ง ขลุ่ย และอาจมีเครื่องประกอบจังหวะ ไม่มีการกำหนดเครื่องดนตรีแน่นอน เครื่องดนตรีที่เป็นผู้นำ คือ ซอเอ้อหู
2. ดนตรีเล่นกลางแจ้ง เป็นวงดนตรีที่ใช้ในพิธีการ งานศพ และในการบูชาบรรพบุรุษ เครื่องดนตรีที่ใช้มี ปี่ ขลุ่ย กลอง ฉิ่ง ฉาบ

ในส่วนของวงดนตรีจีน “รวมมิตร บางหลวง” ของชุมชนบางหลวง จัดเป็นวงดนตรีได้ทั้ง 2 ชนิด มีชื่อว่า วงหลอ่แก้ว คือ วงดนตรีที่เล่นกลางแจ้ง และวงหีชี คือ วงดนตรีที่เล่นในที่ร่ม

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีจีน

วิเกียรติ มารคแมน (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องจิวแต่จิวกับภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมดนตรี : กรณีศึกษาคณะเหล่าบ่วงนี้ซุนปิง ผลการวิจัยพบว่า ดนตรีในการแสดงจิวแต่จิวเป็นดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งปรากฏทั้งในเรื่องของเครื่องดนตรี การผสมวง การจัดวงดนตรี และแบบแผนทฤษฎี ซึ่งได้แก่ ระบบเสียง พบว่าเป็น 7 เสียง ท่วงทำนองแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ทำนองหลัก (ตั้งลัก) ทำนองเบา (คิกลัก) ทำนองพลิกสาย (ฮวยสั่ว) และทำนองอ้วโหวง โดยประเภทของทำนองใช้แสดงทางอารมณ์อันซับซ้อน ในการบรรเลงให้ความสำคัญกับถ่ายทอดอารมณ์เป็นพิเศษ เพลงๆ หนึ่งที่สามารถบรรเลงได้หลายแบบแล้วแต่สถานการณ์ของการแสดงด้วยเหตุนี้ ดนตรีจิวแต่จิวจึงเป็นดนตรีที่เป็นหนึ่งเดียวกับการแสดง และมีพลังในการแสดงออก

ทรงพล สุขุมวาท (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องดนตรีจีนแต่จิว : กรณีศึกษาวงดนตรีคลองเตยเหลียงหลักฮึง ผลการวิจัยพบว่า เป็นวงดนตรีชื่อชู้ชุนิดหนึ่งเรียกว่า วงหีชี มีนักดนตรีเป็นชาวแต่จิวที่อยู่เมืองไทยมานาน มีเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ย ได้แก่ ห้วยเต็ก ถังเซียว ประเภทซอ

ได้แก่ ยี่ฮี้ หี่ฮู้ ฟ่าฮี้ ตัวผ่า ประเภทจิมได้แก่ เอี้ยวกิม ประเภทพิน ได้แก่ ปี่เป๊ะ มีบทเพลงที่ซีที่เป็นชื่ออุปราณของแต่จิว และยังนิยมเล่นมาจนถึงปัจจุบัน การสืบเนื่องทางโครงสร้างเพลงที่วงเล่น พบว่าเรเปอร์ทัวร์สำคัญของหี่ซีสืบมาจากฉวีไผ ที่เป็นทำนองอุปราณ มีบันไดเสียงกิงซาลัก ตั้งซาลัก อ้วะซาลัก กิงซาดั้งลัก และฮวงตัว ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของคนตรีจีนแต่จิว เทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีที่มีขลุ่ย ซอ พิน จิม นั้น จะมีเทคนิคต่างๆ เฉพาะตัว

เรวดี อึ้ง โปธิ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคณตรีในพิธีงเด็กแบบอนันนิภายกรณีศึกษาคณะคณตรีของวัดโลกานุเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า คณตรีที่ใช้ประกอบพิธีงเด็กมีการสืบทอดแบบปากต่อปาก ลักษณะคณตรีเป็นแนวทำนองเดียว ไม่มีเสียงประสาน มีลักษณะทำนองเป็นเสียงซ้ำๆ มีการแปรทำนองโดยไม่ทิ้งทำนองหลักในวรรคสั้นๆ มีกระสวนจังหวะแบบต่างๆ และส่วนใหญ่เป็นกระสวนจังหวะที่มีระยะห่างของจังหวะเท่าๆ กัน ใช้บันไดเสียงแบบ 5 เสียง บางเพลงมีการเปลี่ยนบันไดเสียงไปมา และบางเพลงใช้บันไดเสียงแบบ 5 เสียง แต่มีเสียงประกอบอีก 2 เสียง ทำนองจบมีลักษณะของทำนองในทิศทางของเสียงที่สูงขึ้น มีลักษณะการใช้จังหวะแบบเฉพาะในบทเพลง ไม่มีการแบ่งชั้นความเร็วของจังหวะ แต่ใช้จังหวะเดียวที่มีการเร่งจังหวะ

รัศมี เอื้ออารีย์ไพศาล (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคณตรีพิธีงเด็กจีนและ กรณีศึกษาโรงเรียน ชู คำ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบพิธีงเด็กเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสวดมนต์ ร้องและเล่นเครื่องดนตรีเอง เครื่องดนตรีที่ใช้ในการประกอบพิธีเป็นเครื่องประกอบจังหวะทั้งหมด ส่วนทำนองเพลงนั้นเกิดจากการขับร้องของผู้ประกอบพิธี ลักษณะของทำนองเป็นแบบทำนองเดียว มีผู้ร้องหลายคน เครื่องดนตรีที่ใช้ในการประกอบพิธีแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบพิธีหน้าโต๊ะพิธี และเครื่องดนตรีที่ใช้ในขณะเดินประกอบพิธี นอกจากนี้ยังพบว่า เพลงส่งเจ้าเป็นเพลงที่ผู้ประกอบพิธีต้องร้องภายหลังจากการประกอบพิธีในแต่ละชุด เพื่อแสดงความเคารพต่อเทพเจ้าที่ได้อัญเชิญมาร่วมพิธีกรรม

นิสสานารด ตรีเพ็ชร (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคณตรีจีนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพและบทบาทของวงคณตรีจีนจังหวัดชลบุรีจะมีอยู่ตามสมาคม ตามวัด และตามสถานศึกษา ภายในจังหวัดได้เล็งเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน มีการฝึกเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านคณตรีจีนโดยตรงมาเป็นผู้ทำการถ่ายทอด ตลอดจนมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียน โดยมีการสนับสนุนค่าตอบแทนในการฝึกซ้อม และออกปฏิบัติงาน ลักษณะการถ่ายทอดของครูผู้สอนมี 3 วิธี คือ 1) เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการฝึกฟัง จดจำ และเลียนแบบ 2) เรียนรู้จากครูผู้สอน โดยระบบโน้ตตัวเลข (แบบเจียนกู่) และ 3) เรียนรู้จากครูผู้สอน โดยระบบโน้ตสากล นอกจากนี้ยังมีการต่อเพลงโดยวิธีการสอนแบบมุขปาฐะและการสอนแบบบูรณาการที่ทันสมัย

บทบาทของวงดนตรีจีนในปัจจุบันจะมีใช้อยู่ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล เครื่องดนตรีที่ใช้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องดนตรีประเภทบรรเลงทำนอง 2) เครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะ และ 3) เครื่องดนตรีสำหรับสวด ลักษณะของโน้ตที่ใช้มี 2 ชนิด คือ โน้ตเจียนกู่ (โน้ตตัวเลขจีน) และโน้ตสากล บทเพลงประกอบพิธีกรรมนั้นจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ บทเพลงประกอบพิธีกรรม และบทเพลงไพเราะทั่วไป โดยบทเพลงประกอบพิธีกรรมนั้นจะแบ่งออกเป็น ฝ่ายสงฆ์ จะมี 2 ทำนอง คือ กวางตุ้ง และแคะ ส่วนฆราวาสจะมี 3 ทำนอง คือ กวางตุ้ง เชียงฮ้วน และเสียงฮ้อ โดยทำนองสวดกวางตุ้งจะมีมนต์สวด 121 บท ส่วนทำนองเสียงฮ้วจะมีมนต์สวด 82 บท ในส่วนของทำนองเสียงฮ้อ ไม่มีผู้รวบรวมและจดบันทึกเป็นโน้ต จึงทำให้ในปัจจุบัน การสวดทำนองเสียงฮ้อในประเทศไทยคงเหลือเพียง 2 คณะเท่านั้นที่ยังสวดทำนองนี้ คือ วงเม่งหุย จังหวัดชลบุรี และวงเม่งหิง จังหวัดจันทบุรี ส่วนทำนองกวางตุ้งจะเป็นที่นิยมมากที่สุด ทำนองเสียงฮ้วจะเป็นทำนองที่คนจีนแต่จีนนิยมใช้กันมากที่สุด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ดนตรีจีนที่ใช้ประกอบพิธีกรรมจะมีเครื่องดนตรีจีนประเภทเครื่องดำเนินทำนอง เครื่องดนตรีสำหรับสวด และเครื่องประกอบจังหวะในการทำพิธีกรรม ทำนองที่ใช้ในการบรรเลงของดนตรีจะมีหลากหลายทำนอง เทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีมีเทคนิคการบรรเลงที่มีความแตกต่างเฉพาะตัว การเรียนการสอนดนตรีจีนมีการถ่ายทอดทฤษฎีและการปฏิบัติโดยใช้วิธีการแบบมุขปาฐะ ใช้โน้ตตัวเลข หรือโน้ตสากลในการเรียนการสอน

2.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรระดับชาติที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นแกนกลางที่มีโครงสร้างของเนื้อหาสาระหรือสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ แนวทางวัดและประเมินผลผู้เรียน และกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นแกนกลางสำหรับจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

สำหรับโรงเรียนเจียนหัว ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2553 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 และ 5 ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางระดับชาติที่มีการกำหนด หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดหลักสูตร การจัดเวลาเรียน การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับนโยบาย

การจัดการศึกษาของประเทศ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการกำหนดหลักการของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักการของหลักสูตร

- 1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ
- 1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านเนื้อหาสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2. จุดหมาย

- 2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
- 2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า
- 2.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 2.4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะการดำเนินชีวิต
- 2.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
- 2.6 เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2.7 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทراثวิทยาการธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- 2.8 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

3. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 การจัดชั้นระดับช่วงชั้นการศึกษา คือ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 สาระการเรียนรู้ศิลปะ

3.3 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งตรงกับ มาตรฐานที่ ศ 2.1 และ ศ 2.2

3.4 กำหนดเวลาเรียน จำนวน 80 คาบ

4. การจัดหลักสูตรและเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี

5. สื่อการเรียนรู้

นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน ได้แก่ บ้านคนตรีจีน และ แหล่งเรียนรู้ทุกประเภท

6. การวัดและประเมินผล

มีการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียน ที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ ได้แก่ การมุ่งหาคำตอบที่ แสดงถึงความก้าวหน้าทางด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

7. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เป็นสาระหลักที่เกี่ยวข้องเรื่อง ความรู้ ขอบข่ายสัญลักษณ์ แนวคิดทางศิลปะ การสร้างสรรค์ การแสดงออก การวิเคราะห์ วิจารณ์งานศิลปะและสุนทรียภาพ การประยุกต์ใช้ความรู้ทางศิลปะ ศิลปะกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ไทยและสากล ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม

2.2.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระศิลปะ

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิด ที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทาง วัฒนธรรม ค้นหาว่าผลงานศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ฝึกการรับรู้ ความสนใจ ส่วนตัว การสังเกตที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของ ศิลปะ และสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมานธิ รสนิยมส่วนตัว มีทักษะกระบวนการ วิธีการแสดงออก การคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทของศิลปกรรมในสังคม ในบริบทของ การสะท้อนวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมอื่น มีปฏิริยาตอบสนองต่องานศิลปะ มีมุมมองของชีวิต สภาพเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา การเรียนรู้เทคนิคการทำงาน

การเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลง จินตนาการ มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของศิลปะวัฒนธรรมไทย และสากล

ในสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ ดังนี้
 สาระที่ 1 : ทักษะศิลป์

มาตรฐานที่ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิจารณ์คุณค่าทางทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

สาระที่ 2 : ดนตรี

มาตรฐานที่ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิจารณ์คุณค่าทางดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

สาระที่ 3 : นาฏศิลป์

มาตรฐานที่ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิจารณ์คุณค่าทางนาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกาฏศิลป์อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

ในส่วนของโรงเรียนจะต้องมีทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น โดยพิจารณาจากความสอดคล้องกับบริบทชุมชน ในชุมชนบางหลวงมีความโดดเด่นในเรื่องของดนตรีจีน ซึ่งควรจะบรรจุไว้ในสาระการเรียนรู้ศิลปะ เพื่อให้โรงเรียนได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเจ็ยน์หัว

สาระการ เรียนรู้ กิจกรรม	เวลาเรียน											
	ระดับ ประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย		
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
ภาษาไทย	200	200	200	200	200	200	160	160	160	160	160	160
คณิตศาสตร์	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
วิทยาศาสตร์	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160	160
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
สุขศึกษาและ พลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
การงานอาชีพ และ เทคโนโลยี	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
ภาษา ต่างประเทศ	160	160	160	160	160	160	200	200	200	200	200	200
รวมเวลา เรียนพื้นฐาน	1080	1080	1080	1080	1080	1080	1080	1080	1080	1080	1080	1080
กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
ภาษาจีน	200						200			200		
รวมเวลาเรียน ทั้งหมด	1400						1400			1400		

ที่มา : ข้อมูลโรงเรียนเจ็ยน์หัว , 2554

2.2.2 การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง ประสพการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยพยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นแนวทางการปฏิบัติในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย มาร่วมกันวางแผน และพัฒนาขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิต สภาพ เศรษฐกิจ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชน ส่งเสริมความเป็นเลิศทาง วิชาการแก่นักเรียนเฉพาะกลุ่ม การให้ความหมายของหลักสูตรนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2532) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึง จุดหมายการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสพการณ์ในแต่ละ โปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

แรมสมร สถาพร (2538) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตร หมายถึง ชุดการเรียนรู้และ ประสพการณ์สำหรับเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาโดยครอบคลุมด้าน ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่นำมาจากความรู้ที่สะสมกันมาและนำมารวมกันเป็นเนื้อหาวิชา
2. ทักษะที่สำคัญเพื่อให้แสวงหาความรู้ต่างๆ ได้แก่ ทักษะทางภาษา ซึ่งส่วนมาก ได้แก่ การอ่าน การเขียน และการพูด รวมทั้งทักษะการติดต่อระหว่างชาติ และภาษาท่าทาง
3. กระบวนการประเมินและการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับบทบาทของแต่ละบุคคลในสังคม
4. กระบวนการทางสมองหรือความสามารถในการแก้ปัญหาที่ทำให้เด็กสามารถมองเห็นปัญหา สามารถเปรียบเทียบ และหาคำตอบได้อย่างมีเหตุผล
5. ประสพการณ์ด้านสุนทรียภาพ เช่น ศิลปะ ดนตรี และการเต้นรำ ซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญของแต่ละชาติ ทำให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายคำว่า หลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เนื้อหาที่จัดไว้ต้องเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียน ได้ศึกษา เพื่อให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตร ในหมวดวิชาสำคัญ
2. คำโคร่งทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้เด็ก มีความรู้จนจบหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อทางอาชีพต่อไป
3. กลุ่มวิชาและประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ความต้องการของผู้เรียน หลังจากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์ ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จากความหมายของคำว่าหลักสูตร จึงสรุปได้ว่า แผนงานที่มีการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียน จัดให้กับนักเรียน โดยคำนึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนการจัด เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลให้มีความเหมาะสมและสอดคล้อง เพื่อให้นักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของไทเลอร์ (Tyler, 1971: 1-2) ได้นำเสนอหลักการ และเหตุผลการสร้างหลักสูตร โดยการตั้งคำถามไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่โรงเรียนตั้งใจจะให้เกิดกับผู้เรียน
2. ประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรที่โรงเรียนตั้งใจจะให้เกิดกับผู้เรียน
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพอย่างไร
4. จะพิจารณาอย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นได้บรรลุแล้ว

สังัด อูทรานนท์ (2523: 38 - 43) ได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึง สภาพปัญหา ความต้องการของสังคมและผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดหลักสูตรได้สนองความต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่กระทำหลังจากได้วิเคราะห์ และทราบถึงสภาพปัญหา ตลอดจนความต้องการต่างๆ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น เป็นการมุ่งแก้ปัญหา และสนองความต้องการที่ได้รับวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การคัดเลือกจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะนำมาจัดไว้ใน หลักสูตร จะต้องผ่านการพิจารณากันกรองถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดมาตรฐานการวัดผลและประเมินผล ขั้นนี้มุ่งที่จะหาเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลว่า จะวัดและประเมินผลอะไรบ้าง จึงจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่..... 14 พ.ย. 2555
เลขทะเบียน..... 258742
เลขเรียกหนังสือ.....

ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการมุ่งที่จะศึกษาจุดอ่อน หรือข้อบกพร่องต่างๆ ของหลักสูตร หลังจากได้มีการร่างหลักสูตรแล้ว ทั้งนี้เพื่อหาวิธีแก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการใช้ หลังจากที่ได้นำไปทดลองใช้แล้ว ก็ควรที่จะประเมินผล การใช้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมสอดคล้อง และมีจุดใดบ้างที่ควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 7 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ หลังจากที่ได้รับการตรวจสอบ และประเมินผลเบื้องต้นแล้ว หากพบว่ามีข้อบกพร่องหรือต้องปรับปรุงแก้ไข จึงดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้สถานการณ์จริง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

กาญจนา कुमारักษ์ (2535: 334) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนการวางแผนประเมินผล เพื่อให้ทราบผลชัดเจนว่า พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นตรงความมุ่งหมาย และจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องจะได้พัฒนาปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น หรือการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยผ่านกระบวนการที่มีระบบและชัดเจน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคม และท้องถิ่น

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น

สุจิต อ่อนอุษา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน และแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น : กรณีศึกษาสภวิทยเขตภูเวียง ผลการวิจัยพบว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาไม่มีการจัดประชุมอบรมเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านนโยบายมีการกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้านแผนงานโครงการ มีการกำหนดแผนงานโครงการ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีปัญหา คือ ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญ บุคลากรไม่มีความสามารถ ชุมชนหรือผู้ปกครองนักเรียน ไม่ให้ความสำคัญ มีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดการควบคุม ดูแล กำกับและนิเทศ

สำหรับแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาเห็นด้วยกับการสร้างความตระหนักแก่บุคลากร ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ครูผู้สอนเห็นด้วยกับการเชิญผู้มีปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน นำนักเรียนไปศึกษา สัมผัสและเรียนรู้จากแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภัทธิตยา สามงามยา (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แคนวงประยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แคนวงประยุกต์สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยต้องการเชิญปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาสอน เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และแสดงแคนวงประยุกต์ได้ และให้มีการประเมินผลตามสภาพจริงโดยให้นักเรียนแสดง 2) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องและเหมาะสม 3) หลักสูตรที่นำไปทดลองใช้ พบว่า ผู้สอนและปราชญ์ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ร่วมกัน และนักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการร่วมกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนด นักเรียนให้ความสนใจ สามารถเป่าแคน และเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ และ 4) ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องแคนวงประยุกต์ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยหลังการใช้หลักสูตร นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่า ก่อนใช้หลักสูตร สามารถเป่าแคน เพลงลายแคน เพลงแห่ เพลงไทย เพลงลูกทุ่ง เล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะแคนวงประยุกต์ได้ไพเราะ และรำประกอบแคนวงประยุกต์ได้พร้อมเพรียงสวยงาม ถูกต้องตามจังหวะเพลง มีความคิดสร้างสรรค์ในการฝึกทำรำ และมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรว่าเป็นหลักสูตร ที่ดีมีความหลากหลายไม่น่าเบื่อ สามารถแสดงได้จริง ดนตรีแคนวงประยุกต์มีความไพเราะ สนุก มีประโยชน์ สามารถยึดเป็นอาชีพได้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้านและควรปรับปรุงหลักสูตรในเรื่องระยะเวลา ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อหา

ณรงค์ศักดิ์ ธรรมวิเศษ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง โปงกลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า โปงกลางดนตรีพื้นบ้านอีสานมีคุณค่าสูง และมีค่าผลการประเมินแผนการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนผลการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 73 ผู้เรียนมีความคิดเห็นด้วยต่อการเรียนเรื่อง โปงกลางดนตรีพื้นบ้านอีสาน โดยสรุปหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง

โปงลางดนตรีพื้นบ้านอีสานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

อุบลรัตน์ กิจไมตรี (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีแซวภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความต้องการพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีแซวภูมิปัญญาท้องถิ่นสุพรรณบุรี ผลการสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเพลงอีแซว สามารถแสดงเพลงอีแซวได้ มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรในเรื่อง ระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่น ใบงานให้มีความน่าสนใจ และคำอธิบายรายวิชาให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน

ในส่วนของโรงเรียนเจ็ยงหัว ซึ่งเป็นโรงเรียนของชุมชนที่จัดสอนภาษาจีน และเป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงการของโรงเรียนจีน ได้ร่วมกับคณะผู้วิจัยพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีจีนชุมชนบางหลวง สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยอาศัยหลักการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นนักดนตรีจีนของชุมชน และวงดนตรี “รวมมิตรบางหลวง” ร่วมกันจัดสร้างแนวการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน คือ 1) เรียนรู้ชุมชน 2) ประเภทเครื่องดนตรีจีน 3) เรียนรู้เรื่องโน้ต 4) ทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีจีน และ 5) เอกลักษณ์ดนตรีจีนของชุมชน จำนวน 30 ชั่วโมง

ในส่วนของ การเรียนรู้ชุมชน ได้จัดแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น “บ้านดนตรีจีน” ซึ่งเป็นที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดนตรีจีนของชุมชน และประวัติความเป็นมา ทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างสะดวกและมีคุณค่า โดยมีปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ให้ความรู้ เพื่อจะได้หลักสูตรนาร่องสำหรับจีนต่อไป